

บันทึก
เรื่อง ค่าอาหารฆ่าสัตว์
(กรณีการฆ่าสัตว์ขององค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือ ที่ สร.๐๔๐๓/๙๖๕๓ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๑๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานจาก จังหวัดราชบุรีว่า องค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป (อสร.) ไม่ยอมชำระค่าอาหารฆ่าสัตว์สำหรับเนื้อสัตว์ที่ชำแหละและบรรจุถุงพลาสติกส่งไปขายที่ร้านค้าถนนราชดำเนินโดยอ้างว่า

(๑) เนื้อสัตว์สดดังกล่าวเป็นอาหารสำเร็จรูป เพราะ อสร.ได้ผสมสารเคมีบางอย่างปรุงแต่งให้เนื้อมีความสดดีกว่าและแตกต่างกับเนื้อสัตว์สดบริสุทธิ์ จึงไม่ต้องเสียค่าอาหารฆ่าสัตว์ตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๒

(๒) เป็นผลงานต่อเนื่องจากการผลิตอาหารกระป๋อง หรืออาหารสำเร็จรูปอื่น ๆ ซึ่งตามหลักทั่วไปของการผลิตอาหารกระป๋องประเภทเนื้อ ผู้ผลิตจะคัดเลือกเนื้อสัตว์เฉพาะบางส่วนที่มีคุณภาพเหมาะสมในการผลิตอาหารกระป๋อง หรืออาหารประเภทอื่น ๆ ส่วนหนึ่งที่เหลือจากนั้นย่อมถือเป็นผลพลอยได้ (by-product) ที่จำต้องระบายออกจำหน่ายในตลาดเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

แต่กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า เนื้อสัตว์สดที่ชำแหละและบรรจุถุงพลาสติกที่ อสร. ส่งไปจำหน่ายปลีกลงกล่านั้น แม้ อสร. จะอ้างว่าได้ผสมสารเคมีปรุงแต่งแล้วแต่ก็ได้ปรุงแต่งให้เป็นอาหารและเก็บไว้ได้ไม่นาน ต้องเก็บไว้ในตู้เย็น จึงไม่น่าจะเป็น "อาหารสำเร็จรูป" ที่ได้รับการยกเว้นอากรฆ่าสัตว์ตามกฎหมาย เพื่อให้เป็นที่ยุติว่า อสร.จะต้องเสียค่าอาหารฆ่าสัตว์แก่เทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี หรือไม่ กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความว่าเนื้อสัตว์สดที่ชำแหละและบรรจุถุงพลาสติกเป็นอาหารสำเร็จรูปหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงกลาโหม และผู้แทนกระทรวงมหาดไทยแล้ว ปรากฏตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทยว่า มีความประสงค์จะให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเฉพาะปัญหาว่า เนื้อสัตว์สดที่ชำแหละและบรรจุถุงพลาสติกเป็นอาหารสำเร็จรูปหรือไม่เท่านั้น โดยไม่ประสงค์จะให้พิจารณาถึงปัญหาว่า ในกรณีเช่นนี้ อสร.จะได้รับยกเว้นอากรฆ่าสัตว์หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้พิจารณาเฉพาะปัญหาดังกล่าว ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป พ.ศ. ๒๔๙๘ บัญญัติบทนิยามของคำว่า "อาหารสำเร็จรูป" ว่า ได้แก่อาหารที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการกินได้สะดวก เก็บรักษาได้นาน และ

สะดวกแก่การขนส่ง ตามบทนิยามดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การที่จะเป็นอาหารสำเร็จรูปได้นั้น จะต้องเป็นอาหารที่จัดทำขึ้นให้มีลักษณะทั้ง ๓ ประการ กล่าวคือ เพื่อกินได้สะดวก เก็บรักษาได้นานและสะดวกแก่การขนส่ง ถ้าขาดลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งก็ไม่เป็นอาหารสำเร็จรูป แต่เนื้อสัตว์สดที่ อสร.ชำแหละและบรรจุถุงพลาสติกจำหน่ายนั้น ยังกินไม่ได้ เพราะต้องทำให้สุกเสียก่อนจึงจะกินได้และเก็บรักษาไว้ก็ไม่ได้นาน จริงอยู่ อสร.แจ้งว่าเนื้อสัตว์ดังกล่าวได้ปรุงแต่งโดยผสมสารเคมีให้เนื้อมีความสดดีขึ้น แต่การที่เนื้อมีความสดขึ้นนั้นหาทำให้เป็นการกินได้สะดวกไม่ ส่วนที่อ้างว่า เนื้อสัตว์สดดังกล่าวอาจเก็บไว้ได้นานโดยการแช่ในตู้เย็นนั้น ก็เป็นวิธีการเก็บของ อสร.เอง โดย อสร.มิได้ทำให้เนื้อนั้นมีคุณลักษณะในตัวของมันเองที่จะเก็บไว้ได้นานเลย จึงเห็นว่าเนื้อสัตว์สดที่ อสร.ชำแหละและบรรจุถุงพลาสติกดังกล่าวหาใช่เป็นอาหารสำเร็จรูปตามความหมายแห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่

(ลงชื่อ) ทวี ฤกษ์จำนง

(นายทวี ฤกษ์จำนง)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๑๒